

Videnscenter for Professionel Personvurdering

----- 0 -----

Retningslinjer for kompetencer hos personer,
der udfører erhvervsrettet personvurdering

November 2011

Indhold

1. Indledning	4
2. Generelt om retningslinjerne.....	4
3. Grundlaget for retningslinjerne.....	5
4. De konkrete retningslinjer.....	8
Referencer	10

1. Indledning

Videnscenter for Professionel Personvurderings (VPP) formål er at arbejde for, at erhvervsrettede personvurderinger sker med høj kvalitet, præcision og etik. VPP er en medlemsorganisation, der optager erhvervsvirksomheder, foreninger, organisationer, offentlige myndigheder og enkeltpersoner som medlemmer. VPP's hjemmeside er www.personvurdering.dk.

Erhvervsrettede personvurderinger skal forstås i bred forstand som test, interview og referencetagning. VPP udarbejder retningslinjer for personvurdering med beskrivelse af god standard for kvalitet, præcision og etik, samt arbejder for at fremme kendskabet til retningslinjerne og anvendelsen heraf som en markedsstandard.

I sikringen af kvalitet, præcision og etik i erhvervsrettet personvurdering er det af væsentlig betydning, at personer, der gennemfører vurderingerne, har et tilstrækkeligt niveau af kompetence inden for området. Med kompetence menes, at testbrugeren har den fornødne viden og færdigheder til at kunne leve op til arbejdsopgaverne.

En testbruger bør:

- Kunne foretage valg mellem forskellige personvurderingsmetoder og tests, og vurdere hvornår systematiserede personvurderingsmetoder, herunder tests, kan anvendes og ikke anvendes.
- Have en tilstrækkelig forståelse af de tekniske kvaliteter, som kræves af personvurderingsmetoder og tests.
- Kunne arbejde selvstændigt som bruger af personvurderingsmetoder og tests.
- Have den nødvendige viden og de nødvendige færdigheder til at kunne fortolke resultater fra forskellige personvurderingsmetoder og tests.

VPP har med foreliggende retningslinjer fastlagt de kompetencer, som en testbruger anbefales at opfylde for at kunne leve op til de fire punkter. I det foreliggende er en "person, der gennemfører erhvervsrettet personvurdering" benævnt "testbruger". I det foreliggende er en "person, der er genstand for erhvervsrettet personvurdering" benævnt "testperson".

2. Generelt om retningslinjerne

Retningslinjerne omhandler anbefalinger til kompetencerne hos testbrugere.

Der tages i retningslinjerne ikke stilling til, hvordan testbrugeren har opnået den viden og de færdigheder, der giver testbrugeren den anbefalede kompetence. Det medfører heraf, at der ikke sættes retningslinjer eller gives anbefalinger for bestemte grund- eller videreuddannelser eller på anden måde, hvordan den angivne kompetence erhverves.

Formålet er at give retningslinjer på generelt niveau for, hvad en testbruger bør kunne leve op til af kompetencer for på selvstændigt grundlag og på tilstrækkelig kvalitativ og etisk niveau at kunne gennemføre erhvervsrettet personvurdering.

Retningslinjerne omhandler således ikke krav til specifik kompetence eller viden og færdigheder, der kan være stillet krav om i anvendelsen af konkrete personvurderingsmetoder og tests. Metoder og tests er meget forskellige, og der kan fra udbydere være stillet specifikke krav til brugerne, hvilket ikke er omfattet af de foreliggende retningslinjer.

3. Grundlaget for retningslinjerne

Retningslinjerne bygger på "*European Test User Standards for Test in Work and Organizational Settings*", december 2005. Denne standard er udviklet af den europæiske sammenslutning af psykologorganisationer, EFPA (European Federation of Psychologists' Associations) samt den europæiske forening for arbejds- og organisationspsykologi, EAWOP (European Association of Work and Organizational Psychology). Termen test er anvendt, men det påpeges i standarden, at test skal opfattes i bred forstand.

Udgangspunktet for EFPA/EAWOP standarden har været retningslinjerne fra ITC (International Test Commission) "*International Guidelines for Test Use*", juli 2000. ITC's retningslinjer har med tiden opnået bred accept internationalt som definition af best practise i testbrug, og de er blevet oversat til mange forskellige sprog. EFPA/EAWOP har videreudviklet på grundlag af ITC's retningslinjer.

EFPA/EAWOP testbrugerstandard fremgår af tabellen på næste side. Standarden er delt op i tre hovedafsnit:

Afsnit 1 "Ansvar for etisk testbrug"

Afsnit 2 "God praksis i testbrug"

Afsnit 3 "God praksis i testadministration"

For hvert afsnit er angivet de enkelte krav i standarden "Standard 1.1", "Standard 1.2" osv.. Det skal læses således, at for at kunne følge for eksempel god praksis i testbrug, skal man kunne leve op til standard 2.1 til 2.5.

EFPA/EAWOP's testbrugerstandard:

Performance krævet: Du skal sikre, at du:	
Afsnit 1	Tager ansvar for etisk testbrug
Standard: 1.1	Handler på en professionel og etisk måde
Standard: 1.2	Sikrer at du har kompetence til at anvende tests
Standard: 1.3	Tager ansvar for din brug af tests
Standard: 1.4	Sikrer at testmateriale opbevares sikkert
Standard: 1.5	Sikrer at testresultater er behandlet fortroligt
Afsnit 2	Følger god praksis i testbrug
Standard: 2.1	Vurderer den potentielle nytte af testning i en personvurderingssituation
Standard: 2.2	Vælger test der er passende til situationen
Standard: 2.3	Tager passende hensyn til emner vedrørende retfærdighed i forbindelse med testbrugen
Standard: 2.4	Analysere og fortolker resultater behørigt
Standard: 2.5	Kommunikerer resultaterne klart og præcist til andre relevante parter
Afsnit 3	Følger god praksis i testadministrationen
Standard: 3.1	Foretager nødvendige forberedelser til testsessionen
Standard: 3.2	Administrerer test ordentligt
Standard: 3.3	Scorer testresultater omhyggeligt

Hver af de angivne standarder 1.1, 1.2 osv. har EFPA/EAWOP udbygget med kompetencekrav, der skal opfyldes, for at testbrugeren kan leve op til de enkelte standarder. Disse kompetencekrav fremgår ikke af tabellen, men er indarbejdet i VPP's retningslinjer som angivet nedenfor.

4. De konkrete retningslinjer

Dette afsnit beskriver de konkrete retningslinjer. Retningslinjerne er delt op i tre hovedafsnit:

Afsnit 1: "Ansvar for etisk testbrug"

Afsnit 2: "God praksis i testbrug"

Afsnit 3: "God praksis i testadministration".

Afsnit 1	Ansvar for etisk testbrug
Retningslinje 1.1	Testbrugeren skal handle på en professionel og etisk måde <ul style="list-style-type: none">• Fremme og vedligeholde professionelle og etiske standarder.• Kræve at personer, der arbejder for eller med dig tilslutter sig passende professionelle og etiske standarder for adfærd.• Udføre kommunikation og give feedback med passende hensyntagen til sensitiviteten hos testpersonen og andre relevante parter.• Undgå situationer hvor testbrugeren muligvis har eller ser ud til at have økonomiske interesser i resultaterne af testanvendelsen.
Retningslinje 1.2	Testbrugeren skal have kompetence til at anvende tests <ul style="list-style-type: none">• Have tilstrækkelig viden om testteori og psykometri til at anvende de tests, der vælges.• Kende begrænsningerne af egen kompetence og virke inden for grænserne med hensyn til testkontekst, anvendte testmetoder og administrationsmåder.• Følge med ift. relevante ændringer og udvikling i relation til testmetoder samt udviklingen inden for de tests, der anvendes.• Fastsætte og vedligeholde en høj personlig kompetencestandard.

	<ul style="list-style-type: none"> • Følge med i relevante ændringer og udviklingen indenfor test, politik og lovgivningsområder, der kan have indvirkning på brugen af test.
Retningslinje 1.3	<p>Testbrugeren skal tage ansvar for brugen af test</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kun tilbyde testservice, administrationsmåder og testmetoder som testbrugeren er kvalificeret til. • Tage ansvar for valg af testværktøj og for de angivne anbefalinger. • Tilvejebringe klar og fyldestgørende information til deltagerne i testprocessen om de etiske principper og de lovgivningsmæssige forhold, der gælder for erhvervsrettet personvurdering. • Acceptere ansvarsforpligtelserne og hensynene ift. lovgivningsmæssige, kontraktuelle og etiske standarder. • Sikre at der er informeret samtykke, og at beskaffenheden af kontrakten imellem testpersoner (eller ansvarlig person) og testbrugere er klar og accepteret. • Være opmærksom på utilsigtede konsekvenser af testbrug. • Forsøge at undgå at gøre skade eller forårsage fortrædelighed hos såvel testpersonerne som andre relevante parter, der er involveret i testprocessen.
Retningslinje 1.4	<p>Testbrugeren skal opbevare testmateriale sikkert</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskytte adgang til testmateriale, f.eks. lagre testmateriale sikkert og kontrollere adgang til det. • Overholde lov om copyright og aftaler, som findes om en test, inkluderende ethvert forbud mod kopiering eller forsendelse af materiale i elektronisk eller andre former til andre personer, uanset om de er kvalificerede eller ej. • Beskytte testens pålidelighed, f.eks. ved ikke at vejlede individer om aktuelt testmateriale eller andet praksismateriale, som urimeligt influerer på testresultatet. • Sikre at testteknikker ikke er beskrevet offentligt eller på anden

	måde placeret i det offentlige domæne på en måde, der forringer deres brugbarhed.
Retningslinje 1.5	Testbrugeren skal behandle testresultater fortroligt <ul style="list-style-type: none">• Specificere hvem der vil få adgang til resultater og definere niveauer af fortrolighed.• Informere om niveauerne af fortrolighed til de individuelle personer, før test bliver administreret.• Begrænse adgangen til resultater til dem, der har en ret til at kende dem.• Fremskaffe relevant samtykke før resultaterne frigives til andre.• Beskytte data opbevaret i arkivsystemer, så kun de, der har ret til adgang til dem, kan få dem overdraget.• Fjerne navne og andre personlige identifikatorer fra databasen over resultater, der er arkiveret til brug for forskning, udvikling af normer eller andre statistiske formål.

Afsnit 2	God praksis i testbrug
Retningslinje 2.1	<p>Testbrugeren skal vurdere den potentielle nytte i en personvurderingssituation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Basere beslutninger om testning på en grundig analyse af kundens krav til opgaven for at beskrive de præcise behov ifm. personvurderingen. • Godtgøre at de egenskaber, der bliver målt, er relevante i forhold til behovene i forbindelse med personvurderingen. • Overveje hvordan andre informationskilder kan blive brugt sammen med eller i stedet for testning.
Retningslinje 2.2	<p>Testbrugeren skal vælge tests, der er passende til situationen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undersøge rækken af potentielt relevante tests (f.eks. fra prøveeksemplarer, uafhængige anmeldelser, ekspertudtalelser), før valg af brug af test. • Overveje hvilke tests, hvis der findes nogen, der er hensigtsmæssige i personvurderingskonteksten. • Vælge tests baseret på en vurdering af den tekniske dokumentation og brugerdokumentation samt anden anvendelig information for at sikre, at testens omfang, reliabilitet, validitet, standardisering, upartiskhed, tilgængelighed, sprog- eller dialektversion, praktisk anvendelighed og antagelighed er hensigtsmæssig i forhold til de identificerede personvurderingsbehov. • Informere de relevante interessenter om valg af tests, administrationsbetingelser og administrationsmåder. • Reagere på forespørgsler fra testpersoner ved at tilvejebringe tilstrækkelig information, som giver dem mulighed for at forstå, hvorfor testen var valgt. • Informere de relevante interessenter om anvendelsen af resultaterne, fortrolighed samt sikkerhed omkring personlige data.

<p>Retningslinje 2.3</p>	<p>Testbrugeren skal tage passende hensyn til emner vedrørende retfærdighed i forbindelse med testbrugen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undgå brugen af forsimplede personopfattelser (stereotyper) i udvælgelse til test, administration og fortolkning. • Vurdere enhver potentiel skævhed i testen i forhold til konteksten og betingelserne, hvori der testes, for de forskellige grupper af testpersoner. • Kontrollere: <ul style="list-style-type: none"> i. at administrationsmåderne er hensigtsmæssige. ii. at de egenskaber, der bliver målt, er meningsfulde i hver af grupperne, der er repræsenteret. iii. at dokumentation er tilgængelig omkring mulige systematiske forskelle i befolkningsgruppers testresultater. iv. at der er dokumentation for validiteten, der støtter den tilsigtede brug af testen i de forskellige grupper, og at effekterne af enhver gruppeforskel, der ikke er relevant for formålet med personvurderingen (f.eks. forskelle i svarmotivation eller læseevner) er minimerede. v. at konteksten, kulturen og sproget for testen er hensigtsmæssig. • Følge anbefalinger relateret til retfærdig brug af tests, der udspringer af lokal politik og lovgivning. • Udvide passende hensyn overfor handicappede testpersoner. • Sikre at testadministratorer er opmærksomme på emner relaterede til retfærdighed og tage hensyn til det før, under og efter testadministrationen. • Kontrollere at testadministratorer: <ul style="list-style-type: none"> i. sørger for tilpasninger og faciliteter for handicappede testpersoner. ii. kan kommunikere kyndigt med testpersonerne i et passende sprog.

	<p>iii. overvåger testprocessen, og identificerer enhver besværlighed, der måtte opstå.</p> <p>iv. dokumenterer administrationsproblemer eller afvigelser fra standardprocedurerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analysere og fortolke scores med passende hensyn til forhold om retfærdighed og rimelighed.
<p>Retningslinje 2.4</p>	<p>Testbrugeren skal analysere og fortolke resultater behørigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde en fortolkning af resultaterne som tager højde for den tilgængelige information om testpersonen med passende hensyn til testkonteksten, betingelser, metoder og brug, de tekniske kvaliteter af testen og personvurderingsbehovene. • Vælge normer og referencegrupper, der er passende i den sammenhæng, testningen finder sted. • Vælge skalatyper og aflede scorer relevant for den tilsigtede brug af testscorer, f.eks. tiendedele, percentiler m.fl. • Overveje fornuftige alternative fortolkninger. • Udarbejde en fortolkning af resultaterne, som tager højde for tilgængelig information fra eventuelt andre kilder eller andre personvurderingsmetoder. • Tage passende hensyn til den tilgængelige evidens for testens tekniske egenskaber i forhold til medlemmer af den relevante demografiske gruppe, som testpersonerne tilhører. • Tage højde for den mulige indvirkning af forudgående erfaring med testen. • Undgå overgeneralisering af resultater fra én test. • Sikre at ugyldige konklusioner ikke er draget fra sammenligninger af scores med normer, som ikke er relevante for testpersonerne eller er forældede. • Tage højde for enhver individuel eller gruppevariation fra standardprocedurerne i testadministrationen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bruge computergenererede rapporter behørigt i fortolkning og med passende opmærksomhed på deres tekniske kvaliteter.
<p>Retningslinje 2.5</p>	<p>Testbrugeren skal kommunikere resultaterne klart og præcist til andre relevante parter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kun stille skrevne eller mundtlige rapporter til rådighed for andre relevante parter efter informeret samtykke fra testpersonerne eller deres retsgyldige repræsentanter. • Identificere andre relevante parter, som retmæssigt må modtage testresultaterne. • Aftale afrapporteringsform med andre relevante parter. • Kommunikere resultaterne til andre relevante parter i henhold til den aftalte afrapporteringsform. • Drøfte resultaterne med testpersonerne og andre relevante parter på en konstruktiv og støttende måde. • Bruge en struktur eller rapportform, der er hensigtsmæssig i personvurderingssammenhængen. • Inkludere en klar opsummering i en skreven rapport, og specificke relevante anbefalinger i de tilfælde, hvor der ikke foreligger en computergenereret rapport. • Sikre at de tekniske og sproglige niveauer af enhver rapport er passende for modtagernes forståelsesniveau. • Forklare vigtigheden af at testresultaterne bør vægtes i relation til anden information om testpersonerne. • Gøre klart at testdata kun repræsenterer én informationskilde og altid bør overvejes i sammenhæng med anden information. • Når det er hensigtsmæssigt bibringe beslutningstagere information om, hvordan resultaterne kan anvendes til at kvalificere deres beslutning.

Afsnit 3	God praksis i testadministration
Retningslinje 3.1	<p>Testbrugeren skal foretage nødvendige forberedelser til testsessionen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilvejebringe relevante parter klar information om formålet med testningen, hvordan resultaterne vil blive brugt, samt hvordan datastyringen foregår. • Tilvejebringe vejledning i, hvordan testpersonerne bedst kan forberede sig til testsessionen, samt de procedurer der skal følges. • Undersøge om testen er passende for den sproglige eller dialektgruppe, som testpersonerne tilhører. • Sende testpersonerne godkendt praksis-, prøve- eller forberedelsesmateriale, hvis dette fremgår af den anbefalede praksis for de tests, der anvendes. • Forklare rettigheder og ansvar tydeligt for testpersonerne. • Indhente eksplicit informeret samtykke fra testpersonerne eller deres repræsentanter forinden nogen form for testning gennemføres. • Forklare konsekvenserne af at blive testet eller ikke blive testet for de relevante parter, så de kan foretage et informeret valg. • Gennemføre de nødvendige praktiske foranstaltninger for testsessionen. • Sikre at testcentret eller lokalerne, hvor testningen foregår, er tilgængelige og passende udstyret, såfremt der anvendes særlige fysiske lokaler til testningen. • Sikre at personalet, der bliver involveret i administrationen, er kompetent. • Informere om testsammenhængen og testbetingelserne for testpersonerne samt informere om hvor lang tid personhenførbart testmateriale og data opbevares. • Forberede testmetoderne, udstyr og materiale.

	<ul style="list-style-type: none"> • Lave særlige foranstaltninger for test af handicappede testpersoner.
Retningslinje 3.2	<p>Testbrugeren skal administrere test ordentligt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byde testpersonerne velkommen, orientere dem på en positiv facon og optræde på en måde, der kan reducere deres bekymring. • Give passende assistance til testpersoner som viser tegn på ubehag og bekymring. • Udføre og administrere procedurerne som specificeret i testmanualen. • Behandle ethvert relevant spørgsmål der opstår under testsessionen på en passende måde. • Observere og notere afvigelser fra testprocedurerne. • Tage vare på testmaterialet, og samle alt materialet sammen ved afslutningen af hver testsession. • Overholde anvisninger og instruktioner specificeret i testmanualerne i gennemførelsen af tilpasninger til handicappede testpersoner.
Retningslinje 3.3	<p>Testbrugeren skal score testresultater omhyggeligt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Score testresultater i henhold til standardiserede procedurer, hvor scoringen ikke sker automatisk. • Generere normbaserede og afledte scores i henhold til de dokumenterede procedurer, som hænger sammen med testmetoden. • Bruge procedurer til at frasortere testresultater med åbenlyst usandsynlige og urimelige scores. Undersøge skalaomregninger og andre skriveprocedurer for fejl. • Give klar og præcis betegnelse for skalaer og tilvejebringe klar identifikation af normer, skalatyper og anvendte omregninger.

Referencer

EFPA/EAWOP (The European Federation of Psychologists' Associations, European Association of Work and Organizational Psychology), "*European Test User Standards for test in Work and Organizational settings*", december 2005, www.efpa.eu, www.eawop.org.

ITC (International Test Commission), "*International Guidelines for Test Use*", juli 2000, www.intestcom.org.